

Zateplování panelových domů ohrožuje rorýse

19.03.2009

S příchodem jara naplno vypukla stavební sezóna. Snižování energetické náročnosti budov je jedním z významných témat ochrany a zlepšování kvality životního prostředí. Stinnou stránkou jinak velmi žádoucích opatření je negativní dopad na některé druhy synantropních živočichů.

S příchodem jara naplno vypukla stavební sezóna. Snižování energetické náročnosti budov je jedním z významných témat ochrany a zlepšování kvality životního prostředí. Děsivá tepelná bilance především panelových domů volá po rychlém řešení, kterým je jednak investování do úspornějších technologií výroby a přenosu tepla, jednak zateplování vnějších plášťů a střech budov. Stinnou stránkou jinak velmi žádoucích opatření je negativní dopad na některé druhy synantropních ¹⁾ živočichů.

Investorům vycházejí v tomto směru vstříc jak banky, tak především prostřednictvím dotačních titulů stát. Ministerstvo pro místní rozvoj a Ministerstvo životního prostředí rozdělují prostřednictvím operačních programů nemalé prostředky a ani v letošním roce tomu nebude jinak. Realizací zmíněných opatření tak může být docíleno skutečně významných úspor ve spotřebě energie.

Vedlejším efektem zateplování budov je likvidace stanovišť některých zvláště chráněných živočichů, především rorýsů obecných a netopýrů. Zatímco netopýrům slouží lidské stavby k zimování a tvorbě jarních kolonií samic s mláďaty, rorýsi na nich hnízdí. Více než 95 % rorýsí populace je dnes na lidských stavbách závislých. V posledních dvou desetiletích se významná část rorýsů přemístila z rekonstruovaných historických center měst do panelové zástavby. Osídlili především dutiny v podstřeší budov, do kterých se dostávají přes ventilační průduchy v atikách domů.

Tam je teď dostihlo plošné zateplování, které má za následek ztrátu tisíců hnízdních příležitostí. Průduchy na zateplených domech jsou totiž opatřovány sítkami nebo mřížkami, které rorýsům brání v přístupu k vlastním hnízdním dutinám, popřípadě jsou zcela uzavřeny. Jenom v Praze poklesl v důsledku těchto opatření počet hnízdících rorýsů za posledních 15 let o téměř 45 %.

Často tak dochází k porušování zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, který rorýse i jeho hnízdiště chrání. Paradoxně tak dochází ke střetu dvou zájmů v ochraně životního prostředí. Přitom řešení, která takovým střetům brání, jsou známá, časově nenáročná a překvapivě levná.

Přináší je nové webové stránky www.rorysi.cz, které s finanční podporou Ministerstva životního prostředí připravila a zprovoznila Česká společnost ornitologická ²⁾. Obsahují velké množství užitečných informací, určených jak široké veřejnosti, tak i projektantům, stavebním společnostem a úředníkům stavebních úřadů a pracovišť ochrany životního prostředí na obecních i krajských úřadech.

Nechybí ani důležité kontakty na odborné instituce, které mohou posoudit a doporučit vhodné řešení, nebo kontakty na oblastní inspektoráty České inspekce životního prostředí, které dozorují dodržování platných zákonů v ochraně životního prostředí. Na ně je možné se obrátit v případě podezření na porušování zákonnosti při realizaci stavebních a rekonstrukčních prací.

Pro více informací kontaktujte Lukáše Viktoru, tel. 274 866 700, e-mail: viktora@birdlife.cz , www.rorysi.cz

¹⁾ **synantropní** = druhy přizpůsobené životu v blízkosti člověka a jeho sídlišť.

²⁾ **Česká společnost ornitologická** (založena 1926) je občanské sdružení profesionálních i amatérských ornitologů a milovníků přírody, spolupracující v rámci mezinárodního sdružení BirdLife International s podobně zaměřenými organizacemi z celého světa. Zabývá se výzkumem a ochranou ptáků a jejich prostředí, pořádáním vzdělávacích a výchovných akcí pro veřejnost a vydáváním publikací.